

Kirkeistandsættelsesordningen støtter 15 gode projekter i 2019

Den 1. marts 2019 var der ansøgningsfrist for menighedsråd, der ønskede at søge midler til istandsættelsesprojekter i 2019. Ved fristens udløb var der indkommet 16 ansøgninger om støtte til ministeriet, der levede op til de formelle krav.

Af de 16 projekter blev det besluttet, at der skulle gives støtte til i alt 15 kirker. Projekterne er hver især udvalgt, fordi de har enestående national eller lokal betydning. Udvælgelsen er sket i samarbejde med Nationalmuseet, og Nationalmuseets begrundelse for hvert projekt kan ses nedenfor (rækkefølgen er alfabetisk).

Generelt om Kirkeistandsættelsesordningen

Kirkeistandsættelsesordningen giver i år ca. 14,5 mio. kr. i støtte til istandsættelsesprojekter i landets kirker fra staten.

Ordningen tilgodeser kun de projekter, der ud fra en faglig vurdering har størst lokal eller national betydning. Når ministeriet har modtaget ansøgningerne, sendes de over til Nationalmuseet, der bistår med vurderingen. På baggrund af Nationalmuseets indstilling træffer ministeren den endelige beslutning om hvilke kirker, der skal have støtte. Støtten udgør 40 % af projektets samlede omkostning, dog maksimalt 3 mio. kr. Grænsen er indsat for at sikre, at få store projekter ikke kan dræne hele puljen på bekostning af mindre, men ligeså støtteværdige projekter.

Næste ansøgningsfrist er 1. marts 2020. Du kan læse mere om betingelserne for at modtage tilskud i Økonomihåndbogen her på DAP:

<https://intranet.kirkenettet.dk/sites/haandboeger/km/okohb/%C3%B8k%C3%B8vejledning/hb%C3%B8kofinanslov/hb%C3%B8kokirkeistands/Sider/default.aspx>

Beder Kirke

Der søges om midler til en renovering af kirkens tårn, en lille, stylteagtig bygning fra 1794, i henhold til et projekt udarbejdet af ingeniør Keld Abrahamson af 6. maj 2015. Det ønskede arbejde er godkendt af Århus Stiftsøvrighed i brev af 9. marts 2017, dok.nr. 29487/17. Beder kirke er grundlæggende en romansk kampestenskirke med skib og kor med lette udsmykningsdetaljer. Tårn og våbenhus er tilføjet i sengotisk tid, men tårnets

overdel er på bekostning af lensbaron Frederik Gyldenkrone til Vilhelmsborg blevet gennemgribende fornyet i 1794 og bundet sammen med resten af bygningen ved en gennemløbende gesims. Tårnets pyntelige udformning går fint i spænd med de romanske udsmykninger og giver hele kirken en egen karakter. Det ønskede arbejde er tiltrængt, og der er ingen tvivl om, at Beder kirke har en betydelig lokal værdi. Takket være sit tårn har den også en enestående fremtoning. Men det aktuelle ansøgningsfelt rummer så mange vægtige, lokalt og nationalt enestående projekter af en så nødvendig og hastende karakter, at Beder menighedsråds anmodning må placeres relativt langt nede på prioriteringslisten.

Hunderup Kirke

Der søges om midler til at gennemføre en konservering og restaurering af kirkens historiske inventar samt dens gravminder i henhold til forslag med overslag udarbejdet af henholdsvis konservator Karsten Vikkelsø Larsen, Ringe, af 15. juni 2016, og konservator Leif Vognsen, Mårslet, af 6. september 2018 på baggrund af de retningslinier, der er udstukket i Nationalmuseets besigtigelsesrapporter af henholdsvis 22. september 2014 og 24. marts 2015. De ønskede arbejder er godkendt af Ribe Stiftsøvrighed i brev af 27. februar 2019, dok.nr. 395167. Hunderup kirke, der har romansk kor og skib af granit og tuf samt en usædvanligt lang korforlængelse samt vesttårn og våbenhus fra sengotisk tid, står i det indre præget af sit tilhørsforhold til herregården Kær-gård. Alterbordspanelet fra 1638 er skænket af Peder Lange og hans hustru, altertavlen og prædikestolen fra omkring 1700 er skænket af Frederik Gersdorff og hans hustru, og flere generationer af herregårdsejere er blevet begravet i kirken og er mindet med fornemme gravminder. Særligt bemærkelsesværdigt er gravmælet over Niels Lange og Abel Skielsdatter, der er udført i 1569 og tilskrevet Cornelis Floris fra Antwerpen. Det tåler sammenligning med det berømte monument over Herluf Trolle og Birgitte Gøye i Herlufsholm kirke. I Hunderup kirkes kor findes endvidere et fint epitafium af forskelligfarvet marmor over C.F. von Gersdorff og hustru Margrethe Rosenørn. Både altertavlen og det ældre altermaleri har et aktuelt behov for at blive konserveret og restaureret, idet de står stærkt tilsmudsede og med opskallende farvelag. Men det mest påtrængende arbejde er stenkonsivering af gravmonumentet og marmorepitafiet i koret. Det ønskede arbejde er stærkt tiltrængt, og både Hunderup kirke og især gravmælet over Niels Lange og Abel Skielsdatter er af en regional værdi grænsende til den nationale. Hunderup menighedsråds ansøgning må følgelig betragtes som absolut støtteværdig.

Ikast Kirke

Der søges om midler til en udskiftning af skifertagene på alle dele af kirken med undtagelse af de yngste fra 2005 i henhold til et projekt udarbejdet af

arkitektfirmaet arkitec as, Herning, og godkendt af Viborg Stiftsøvrighed i brev af 9. august 2018, lb.nr. 150067. Ikast kirke, der er bygget i 1907 i stedet for en middelalderkirke, der nedbrændte tre år før, er tegnet af arkitekt Viktor Kornelius Gullev fra Herning. Den er udvidet både i 1966-68 og 2005, og begge gange har tilbygningerne været holdt i den samme afdæmpet romanske stil som den oprindelige kirkebygning, med lisener og skifer-tage. De tage, der ønskes skiftet ud, er dem, der er lagt i 1907, og mere overraskende, dem, der er lagt i 1967. Tagene er af stor betydning for kirkens karakter, og da bygningen ligger ud til en stor åben plads ved byens hovedstrøg, Østergade, er den mere synlig end de fleste bykirker. Det kan altså konkluderes, at det ønskede arbejde er stærkt tiltrængt, og at Ikast kirke har en meget stor lokal værdi. Men det er ikke desto mindre vurderingen, at det aktuelle ansøgerfelt rummer så mange vægtige, lokalt og nationalt enestående projekter af en så nødvendig og hastende karakter, at netop dette må placeres relativt langt nede på prioriteringslisten.

København Frederiks Kirke

Der søges om midler til en istandsættelse af kirkens kuppellanterne i henhold til et projekt udarbejdet af arkitekterne Trine Nebble & Hjørdis Grinsted, Erik Møller Arkitekter, København (nu ERIK arkitekter), og godkendt af Københavns Stiftsøvrighed i brev af 26. februar 2019, aktnr. 388396. Frederiks kirke er et kendt indslag i det københavnske gadebillede, som den ligger klos op ad Amalienborg som point-de-vue for Frederiksgade fra havnen og tværs over Amalienborg Slotsplads. Den blev indledt opført i 1749 som startskuddet til bydelen Frederiksstaden, men da regeringen ambitiøst besluttede, at den skulle bygges af marmor hentet inden for dobbeltmonarkiets egne rammer, nemlig i Norge, blev dens opførelse på grund af de problematiske transportveje så dyr, at den i 1770 blev stoppet og først genoptaget over hundrede år senere. Den nuværende kirke er i alt-overvejende grad et værk af arkitekten Ferdinand Meldahl fra 1894. Kuppellanteren blev fravalgt medtaget i den istandsættelse af kirkens kuppel, som blev gennemført i 2009, og står dermed i en ganske dårlig tilstand, blandt andet fordi den oprindelige kobberdækning, som er bevaret hér, blev udført af kobbertøj, som blev doneret af private, men som ikke gav det reneste kobbertag. Det ønskede arbejde må konstateres stærkt tiltrængt. Da Frederikskirkens ydre har givet den en betydning, der må betegnes som national, er der altså tale om en ansøgning vedrørende et arbejde, som er udsprunget af et stort behov og som gælder genstande af enestående lokal og national betydning. Anmodningen fra Frederiks sogns menighedsråds må betragtes som absolut støtteværdig.

Lyng Kirke

Side 4

Akt nr. 50073

Der søges om midler til et nyt varmeanlæg samt istandsættelse af kalkmalerierne og det historiske inventar i henhold til et projekt udarbejdet af arkitekt Krogh Hansens Tegnastue ApS i samarbejde med Heede Consult Aps samt, hvad angår kalkmalerierne og det historiske inventar, af Nordisk Konservering, Rådvad, og Henning Pedersen & Søn, Køge i henhold til de retningslinier, som er udstukket i Nationalmuseets besigtigelsesrapporter af 27. maj 2013, 11. juni 2015, 19. juni 2015 og 30. oktober 2015. Projektet er godkendt af Helsingør Stiftsøvrighed i brev af 26. februar 2019, sagsnr. 12652-28. Lyng kirke består af et romansk skib, et gotisk langhuskor, sakristi og våbenhus samt et tårn fra 1723. Kor og korbue er udsmykket med en rig og meget vigtig udsmykning udført af det såkaldte Isefjordsværksted, som virkede i 1400-tallets tredje fjerdedel, mens der i skibet findes dekorationsmaling fra samme periode. Altertavlen er en fornem, bruskarok opbygning fra omkring 1630, mens prædikestolen er noget ældre. Kalkmalerierne er stærkt tilsmudsede og trænger i overordentlig grad til at blive sat i stand. Altertavlen er stærkt tilsødet, mens stoleværket inklusive degnestolen har udtørringsskader og løstsiddende dele. Det ønskede arbejde må således konstateres stærkt tiltrængt. Da Lyng kirke har en stor lokal betydning og Isefjordsværkstedets udsmykning vurderes at have national værdi, er der altså tale om en ansøgning vedrørende et arbejde, som er udsprunget af et stort behov og som gælder genstande af enestående lokal og national betydning. Den må betragtes som absolut støtteværdig.

Nyborg Vor Frue kirke

Der søges om midler til konservering af to epitafiemalerier og fremstilling af nye pryddrammer hertil i henhold til et forslag med overslag udarbejdet af renovering af konservator Karsten Vikkelsø Larsen af 24. november 2016, revideret i januar 2019, på baggrund af de retningslinier, der er udstukket i Nationalmuseets besigtigelsesrapport af 4. juli 2015 og i samarbejde med metalkonservator Jens Gregers Aagaard, Odense Bys Museer. Projektet er godkendt af Fyens Stiftsøvrighed i brev af 12. februar 2019, akt nr. 378431. Nyborg Vor Frue kirke er et treskibet, gotisk langhus med stort saddeltag, messeklækspir og vesttårn med højt spir foruden et par korsarmskapeller. Kirken, der i det ydre står i røde munkesten, har et indre præget af en lang række meget fine inventargenstande samt en endnu længere række lige så fine gravminder. De to epitafiemalerier, som Nyborg menighedsråds ansøgning gælder, er udført på metal med henblik på en placering på et epitafium af sten, er tilskrevet mesteren for Roskilde Domkirkes stærkt symbolske skildring af Frederik III på dødslejet i 1670, nemlig Heinrich Dittmers, der sandsynligvis var født i Hamborg, og som i Danmark i de sidste femten år af sit liv malede en lang række meget personlige portrætter af især bedrestillede borgere. Han var iblandt tidens absolut

bedste kunstnere. Det ønskede arbejde er både tiltrængt og relevant, og for dets betydning gælder, at Dittmers var en yderst kompetent kunstner og Nyborg Vor Frue kirke af en regional værdi grænsende til den nationale. Der er altså tale om en ansøgning vedrørende en opretning af genstande, der må betragtes som absolut støtteværdig.

Nørre Broby Kirke

Der søges om midler til en renovering af koret med nyt gulv, nyt varmeanlæg og nyt alterbord samt istandsættelse af det historiske inventar, flytning af døbefonten og afstemning af farver, det hele i henhold til et projekt udarbejdet af arkitekt Martin B. Jonø, C&W Arkitekter A/S, Svendborg, i april 2018 i samarbejde med konservator Karsten Vikkelsø Larsen, Ringe, og på baggrund af de retningslinier, der er udstukket i Nationalmuseets besigtigelsesrapporter af henholdsvis 20. september 2014, 19. februar 2015, 30. april 2017, Projektet er godkendt af Fyens Stiftsøvrighed i brev af 22. februar 2019, akt nr. 389973. Nørre Broby kirke er en anelig bygning bestående af kor og skib af kamp og fråd med flere sen-gotiske tilføjelser: østforlængelse, vestforlængelse, våbenhus og tårn, alle af munkesten. Hele koret er i romansk tid blevet udsmykket med kalkmalerier af usædvanlig høj kvalitet. Et par gotiske udsmykninger er blevet føjet til inden hvælvslægningen. Ingen af disse malerier tænkes rørt i forbindelse med den forestående istandsættelse. Det historiske inventar omfatter flere mesterværker. Altertavlen er sammensat af midterskab med fire fløje, et lübeckerarbejde fra omkring 1470 tilskrevet Johannes Steenrat, og en predella fra Claus Bergs værksted i Odense. Kirken rummer endvidere en middelalderlig Mariafigur. Et farvelagt keramikrelief på kirkens nordmur, udført af billedhugger August Hassel i 1897, er også ganske enestående. Det ønskede arbejde må anses for tiltrængt. For dets betydning gælder, at især altertavlen er af en regional værdi grænsende til den nationale, og at Nørre Broby menighedsråds ansøgning altså må betragtes som absolut støtteværdig.

Refsvindinge Kirke

Der søges om midler til en istandsættelse af det gravsted over godsejer Frederik (Friderich) Bagger til Juulskov (1710-91), der er placeret ved korets østgavl, i henhold til et projekt udarbejdet af konservator Peder Bøllingtoft, Nordisk Konservering, Raadvad, på baggrund af de retningslinier, der er udstukket i Nationalmuseets besigtigelsesrapport af 26. april 2017. Projektet er godkendt af Fyens Stiftsøvrighed i brev af 30. januar 2019, akt nr. 363171. Refsvindinge kirke består af et skib og til dels et kor fra romansk tid; den østre del af koret samt en apsis er erstattet af en gotisk østforlængelse. Dertil kommer et gotisk vesttårn og et våbenhus fra renæssancen, der ligesom skibets østgavl har en svungen gavl af samme type

som på herregården Juulskov. Det gravsted, som ønskes istandsat, er placeret ved korets østgavl og består af mindetavle indmuret i gavlen samt herudfor et firkantet, flisebelagt areal med et smedejernsgitter omkring. Flere af fliserne er forsynet med bibelcitater. Det er uafklaret, om Frederik Bagger er begravet under fliserne, men hans gravmæle, der er et tidligt eksempel på et udendørs gravminde, udmærker sig under alle omstændigheder ved at være udført omtrent som hvis det havde været en indendørs begravelse, med fliser henover og en mindetavle til at markere stedet – om end med en tilføjelse i form af det fornemme gitter. Frem til 1805, da indendørs begravelse af blandt andet hygiejniske hensyn blev forbudt, var det forbundet med den største prestige at blive begravet indendørs, helst så tæt på koret som muligt. Frederik Bagger var jurist, men velbevandret i såvel teologi, medicin og landbrugsvæsen, og det må antages, at han selv har truffet det da exceptionelle valg at få sit gravminde placeret uden for kirken – om end stadig ganske tæt på koret. Det ønskede arbejde er både tiltrængt og relevant, og for dets betydning gælder, at Refsvindinge kirke i sig selv er spændende, og Frederik Baggers gravmæle både sjældent og lokalhistorisk vigtigt. Refsvindinge menighedsråds ansøgning har således en regional værdi grænsende til den nationale og må betragtes som absolut støtteværdig.

Ringsted Sankt Bendts Kirke

Der søges om midler til at gennemføre en udskiftning af kobbertaget på kirkens centrale tårn i henhold til et projekt udarbejdet af Berings Tegnestue, Præstø, i henhold til en rapport udarbejdet af kirkens bygningsarkitekt Allan Daugaard, Arkhus Byggerådgivning, pr. 22. maj 2018. Projektet er godkendt af Roskilde Stiftsøvrighed i brev af 20. september 2018, lb.nr. 203592. Det bemærkes, at det nuværende kobbertag kun er godt hundrede år gammelt og lagt i overensstemmelse med alle forskrifter, men at det ikke desto mindre nu fremtræder slidt og med blandt andet flere vandrette revner i beklædningen. Tagkonstruktionen, der er samtidig med den nuværende belægning, kan uden problemer genanvendes. Ringsted Sankt Bendts kirke er i såvel historisk som bygningsmæssig henseende en af Danmarks mest interessante kirker. Den tidligst kendte kirke på stedet, en stenbygning fra omkring 1080, blev i 1131 valgt som gravsted for kongesønnen Knud Lavard, der var blevet dræbt af sin fætter Magnus. Der blev herefter knyttet et benediktinerkloster til stedet, og da der efter sigende skete jærtegn ved Knuds grav, blev der indledt et nyt, stort kirkebyggeri, hvoraf i al fald den østre del stod færdig, da der i 1170 blev holdt en stor kirkefest i Ringsted med helgenkåring af Knud og kroning af hans mindreårige barnebarn, der også hed Knud. Den nye kirke, der var en af Danmarks allerførste teglstensbygninger, fik en stor betydning, blandt andet som kongehusets gravkirke indtil 1300-tallets første halvdel. Arkitektonisk set udmærker kirken sig blandt andet ved at være forsynet med de typiske

benediktinerkirkers rige østparti med et apsisprydet kor flankeret af flere par ligeledes apsisprydede kapeller. Det tårn over korsskæringen, der er emnet for den nærværende ansøgning, er dog føjet til så sent som i 1500-tallets anden halvdel, umiddelbart før kirken gik ind i en længere nedgangsperiode. Dens nuværende udseende stammer fra en gennemgribende restaurering ved arkitekt H.B. Storck i 1900-09. Desværre gik Storck ved denne restaurering ud fra, at kirken skulle have sit oprindelige, dvs. middelalderlige udseende, tilbage, og skønt han var meget omhyggelig med sit forarbejde, blev netop tårnets tagkonstruktion helt igennem hans egen opfindelse. Eftersom tårnet jo var opført i renæssancetiden, var det efter alt at dømme ikke afsluttet med et pyramidespir, men med et svungent lanternespir. Dette var blot forsvundet allerede før Storcks ombygning. Det er ærgerligt, at arbejdet ikke gælder en original bygningsdel, og end ikke en rekonstrueret original, men kun en godt hundrede år gammel tilvalgt form. Men det er i dag svært at tænke sig Ringsted Sankt Bendts kirke uden det store midtertårn, som i øvrigt også er interessant ved at være en del af Frederik II's dynasti-politiske kunst. Det må følgelig konkluderes, at det ønskede arbejde er stærkt tiltrængt, og at det også har en stor betydning som følge af Ringsted Sankt Bendts kirkes ubestridelige nationale værdi. Ansøgningen fra Ringsted menighedsråd må således betragtes som absolut støtteværdig.

Rønbjerg Kirke

Der søges om midler til en istandsættelse i henhold til et projekt, der er udarbejdet af arkitektfirmaet Knud Fuusgaards tegnestue, Ringkøbing. Et nyt varmeanlæg er udarbejdet af Kampe Kirkevarme ApS og Thybo Køle Teknik, Sønderborg, mens Th. Frobenius & Sønner sørger for at gøre det eksisterende orgel flytbart. Det fremgår endvidere, at billedkunstner Simon Aen, Rønne, står for en ny alterudsmykning i samarbejde med Per Hebsgaard glasværksted, bronzestøber Per Jessen og Henrik Laugesen, Woodwize, at konservator Karsten Vikkelsø Larsen, Ringe, står for de nødvendige konserveringsarbejder på kirkens kalkmalerier og inventar, at konservator Marie Vest-Hansen, Museernes Bevaringscenter i Skive, sætter døbefonten i stand og sammen med stenhugger Palle Jepsen, Nordisk Granit, Skive, sikrer dens flytning, og at konservator Bent Jacobsen står for en ny farvesætning af rummet. Projektet er godkendt af Viborg Stiftsøvrighed i brev af 15. oktober 2018, aknr. 232332. Rønberg kirke har afløst en ældre kirke på stedet og står med kor og skib fra 1400-tallet, triumfmur og tårn fra 1500-tallet og et våbenhus, der er tilføjet i 1847 i stedet for et ældre på stedet. Samtidig med triumfmurens opførelse blev der på i al fald skibets

nordvæg malet en frise med skildringer af Jesu liv. Blandt inventaret kan fremhæves et korbuekrucifiks og fem velskårne, senmiddelalderlige alterfigurer, der dog ikke altid har været i Rønbjerg kirke. Altertavlen rammeværk er sammenstykket af dele fra mange forskellige perioder, mens prædikestolen er et fornemt arbejde i bruskbarok, tilskrevet den lokale billedskærer Christen Billedsnider. Ifølge Nationalmuseets besigtigelsesrapporter af 1. juli 2011 og 7. juli 2015 har Rønbjerg kirkes kalkmalerier et muligt behov for istandsættelse, mens inventaret gennemgående er i en udmærket stand. Rønbjerg kirke har en stor lokal betydning. Men da det arbejde, som ansøgningen gælder, i højere grad drejer sig om nyindretning end istandsættelse, må det vurderes, at Rønbjerg menighedsråds ansøgning er støtteværdig, men at det aktuelle ansøgerfelt rummer så mange vægtige, lokalt og nationalt enestående projekter af en så nødvendig og hastende karakter, at netop dette må placeres relativt langt nede på prioriteringslisten.

Rørup Kirke

Der søges om midler til istandsættelse af kirkens spir i henhold til et projekt udarbejdet af L.P. Madsen Rådgivende Ingeniører A/S, Odense SØ, i samarbejde med arkitekt maa Steffen Pedersen, Havsteen-Mikkelsens Tegnestue, Ærøskøbing. Projektet er godkendt af Fyens Stiftsøvrighed i brev af 18. september 2018, aktnr. 199262. Rørup kirke er en anselig og usædvanligt malerisk placeret bygning, som kan ses viden om. Af den oprindelige kirke, der bestod af skib og kor med apsis, er skibet bevaret, mens koret er erstattet af et gotisk langhuskor. Tårnet, der blev begyndt opført i middelalderen, men først fuldendt i 1600-tallet, blev i 1756 erstattet af det nuværende, imponerende bygningsværk med det yderst signifikante spir. Byggherren, Erholm Gods' daværende ejer, konferensråd Hans Simonsen (1688-1768), har i en versificeret indskrift over vestportalen tydeliggjort sin indsats. Det kobbertækkede tag var indtil 1913 spånklædt. I 2008 faldt tårnets vindfløj ned, og tårnets top har sidenhen været midlertidigt sikret. Udover, at den manglende vindfløj har medført en markant arkitektonisk svækkelse af tårnet, er der altså tale om et stærkt tiltrængt arbejde. Det skal tilføjes, at Rørup kirke udover sit spir rummer flere minder om Hans Simonsens omsorg for bygningen og dens brug. Altertavlen er et enestående rokokoarbejde fra nogenlunde samme tid som spiret, mens prædikestolen fra 1590'erne blev købt i Odense af Hans Simonsen. En indskrift fra et nedbrudt herskabspulpitur meddeler, at kirken i 1758 stod færdig med nyt tårn, altertavle, prædikestol, orgel og stole. Rørup menighedsråds ansøgning vedrører altså et arbejde, som er udsprunget af et stort behov og som gælder et værk af enestående lokal og national betydning. Den må betragtes som absolut støtteværdig.

Storarden Kirke

Side 9

Akt nr. 50073

Der søges om midler til at lade Storarden kirkes altertavle og prædikestol sætte i stand i henhold til et forslag med overslag udarbejdet af konservator Kurt Nedergaard, Aalborg, af 28. august 2017 i overensstemmelse med de retningslinier, der er udstukket i Nationalmuseets besigtigelsesrapport af 18. maj 2017. De ønskede arbejder er godkendt af Aalborg Stiftsøvrighed i brev af 22. januar 2018, dok.nr. 18495/18. Storarden kirke, der har en imponerende beliggenhed med vidtstrakte engdrag mod øst, har romansk kor og skib af granitkvadre på skråkantsokkel og et våbenhus fra 1899. En nyere klokkegalge, der er opstillet ved skibets vestgavl, kan rumme rester af et sengotisk styltetårn. Indvendigt er de oprindelige sidealternicher bevaret, og der findes en fornem granitdøbefont med løver. Men kirken bærer både ud- og indvendigt præg af at have tjent et fattigt sogn, og det er foreslået, at to hovedstykker, altertavlen og prædikestolen, er skænket af herskabet til Villestrup i nabosognet Astrup. Herfra stammer i al fald kirkens alterkalk. Under alle omstændigheder er de ganske elegant indpasset i rummet. Både altertavlen og prædikestolen med den tilhørende lydhimmel er værker fra 1600-tallets første halvdel. Altertavlen bærer en egetræsådring med partiel forgyldning fra før 1919, muligvis udført oven på et mere broget, barokt farvelag, mens prædikestolen og lydhimmelen står i afrenset eg. Begge de to inventarstykker har udtørringsskader i form af nedbrudt limstof og sprukne samlinger; flere snitværksdele er skredet og flere er i aktuel fare for at styrte ned, da de søm, der skulle holde dem, er gennemtærede af rust. Den ønskede konservering og restaurering må således anses for stærk tiltrængt. For arbejdets betydning gælder, at Storarden kirke typologisk set absolut har en regional værdi. Ansøgningen fra Arden-Storarden menighedsråd må følgelig betragtes som støtteværdig.

Tirsted Kirke

Der søges om midler til istandsættelse og nymaling af kirkens tidstypiske, ådrede stoleværk og øvrige inventar fra 1890'erne samt en fornyelse af kirkens varmeanlæg i henhold til et hovedprojekt udarbejdet af arkitektfirmaet Ar-kitektgården ApS, Maribo, med forslag og overslag fra Bevaring Sjælland og malerfirmaet Birthe Olsen, begge dele fra maj 2018, samt Kamp Kirkevarme. En prøveådring af en enkelt bænk blev i maj 2018 i samråd med Nationalmuseet anbefalet brugt som udgangspunkt for det fortsatte arbejde. Projektet er godkendt af Lolland-Falsters Stiftsøvrighed i brev af 18. september 2018, akt nr. 1200375. Tirsted kirke er iblandt Danmarks bedst kendte landsbykirker. Det er en imponerende teglstens-bygning bestående af romansk kor, skib og samtidigt, bredt vesttårn med herskabsstol, og på korets vægge er bevaret en enestående kalkmaleriudsmykning med 46 gammel- og nyttestamentlige skildringer, som både fremviser interessante, teologiske finesser og mange kulturhistorisk spændende

detaljer. Takket være dens usædvanlige bygning blev den en af de kirker, der i 1800-tallets slutning blev gjort til genstand for en restaurering, der havde det erklærede mål 'at føre den tilbage til dens oprindelige tilstand'. Det gik blandt andet ud over dens senere indbyggede og også kalkmalede hvælvinger, og ironisk nok blev resultatet af restaureringen ikke en mere middelalderlig kirke, men tværtimod en, der lyste af tiltag fra 1892. Blandt andet blev alle stolene fornyet og malet i den dengang yderst populære ådringsteknik. I dag, over 125 år senere, er ådrede genstande en sjældenhed, og Tirsted kirke må ved siden af sine bevarede middelaldertræk derfor berømmes for sine fornemt ådrede stole. Idet Tirsted kirke er af indlysende regional, for ikke at sige national betydning, og da det ønskede arbejde tilgodeser værdier af tilsvarende kvalitet, må Tirsted menighedsråds ansøgning vurderes som absolut støtteværdig.

Ulfborg Kirke

Der søges om midler til en istandsættelse af kirkens lektorieprædikestol i henhold til et forslag med overslag udarbejdet af bygningskonstruktør Johan Stærkær, NB Tegnestuen ApS, Ringkøbing, samt i særdeleshed et overslag udarbejdet af konservator Karsten Vikkelsø Larsen, Ringe, 8. maj f.a. på baggrund af de retningslinier, der er udstukket i Nationalmuseets besigtigelsesrapport af 15. september 2016. De ønskede arbejder er godkendt af Ribe Stiftsøvrighed i brev af 31. januar 2019, dok.nr. 3018-41528. Ulfborg kirke er en statelig bygning med romansk kor og skib og en række sengotiske tilbygninger: vesttårn, våbenhus og korsarmskapel, samt fra grænsen til renæssancen, et korkapel. Indvendigt står det meste af kirken med bjælkeloft, og mellem kor og skib, hvor der indtil 1600-tallet stod en da nedfalden triumfmur, er udspændt den pragtfulde, femten fag lange lektorieprædikestol fra 1500-tallets slutning. Lektorieprædikestole har været ret almindelige, men i dag er kun et par tilbage, hvoraf stolen i Ulfborg er yderligere interessant ved at være placeret i sin donators gravkirke. Den er nemlig sat op, mens Predbjørn Gyldenstjerne til Nørre Vosborg var kirketieneejer. Hans gravsted findes i korkapellet. For resten er kirkens øvrige inventar også værd at bemærke. – Blandt de vigtige arbejder i forbindelse med den forestående istandsættelse er at sikre lektorieprædikestolens gulv. Det har været overvejet, om der var brug for at udskifte prædikestolstrappen. Men ifølge Nationalmuseets besigtigelsesrapport er det ikke anset for nødvendigt, og da det heller ikke er med i overslaget fra Karsten Vikkelsø Larsen, er der grund til at glæde sig over, at istandsættelsen af den unikke stol holdes på vedligeholdelsesplanen. I kraft af, hvor få lektorieprædikestole, der er tilbage, har Ulfborg kirkes lektorieprædikestol en indlysende regional grænsende til national værdi. Ansøgningen fra Ulfborg menighedsråd må følgelig betragtes som støtteværdig.

Ørum Kirke

Side 11
Akt nr. 50073

Der søges om midler til en istandsættelse og nystaffering af kirkens altertavle i henhold til et forslag med overslag udarbejdet af konservator Bent Jacobsen, Horsens, i henhold til de retningslinier, som er udstukket i Nationalmuseets besigtigelsesrapport af 4. maj 2008 og under ledelse af arkitektfirmaet Vilhelmsen, Marxen & Bech-Jensen, Århus. Projektet er godkendt af Aarhus Stiftsøvrighed i brev af 1. marts 2018, dok.nr. 24033/18, sagsnr. 17/1049. Ørum kirke består af et romansk skib og kor, underdelen af et sengotisk tårn, et våbenhus og en tagrytter fra 1890'erne. Tårnet, der var forsynet med et højt spir, blev brudt ned i 1818. Begge de oprindelige, rige søjleportaler er bevaret. Altertavlen er en fløjaltertavle med senmiddelalderlige figurer indsat i en ramme, der muligvis er udført i 1866; denne står nu i afrenset eg. Figurerne var allerede i 2008 ekstremt snavsede og skæmmet af en dekomponeret, sekundær forgyldning, og det ønskede arbejde må følgelig konstateres stærkt tiltrængt. Da kirken har en stor lokal betydning, må ansøgningen fra Ørum menighedsråd vurderes at gælde et arbejde, som er udsprunget af et stort behov og som gælder en genstand af så stor betydning, at den må betragtes som absolut støtteværdig.